

הערכתם של גדולי ישראל לתנועת חיבת ציון

תנועת חיבת ציון הוקמה לפני כ-150 שנה במטרה לקרוא לעם היהודי לשוב לארצו. נראה מעט מהתייחסותם של גדולי ישראל לתנועה.

ה'אור שמח'

"הן נודע דעת חז"ל כי בשעה שאין קללת ה' רובצת על ארצנו להיות שוממה, אז רצונו יתברך שתתיישב הארץ על ידי ישראל עמו, וכמו שמוכח דבר ה' ליצחק אבינו "שכן בארץ" ופירשו חז"ל ברבה (בראשית רבה): "עשה שכונה בארץ, הוי זורע הוי נוטע הוי נציב", אף על גב שהפלשתים הושיבוה לצרכם, ועדיין לא הגיעה השעה שינחלוה זרע אברהם, מכל מקום היה רצון ה' שיעשה יצחק מצדו איזה מושב ושכונה לפניו, והנה כעת החיה הננו שומעים דבר ה', על ידי מה שאנו רואים כמה סבות היוצאות מהמסובב יתברך, כי כך ברצונו שתתיישב הארץ לאט לאט על ידי נידחי ישראל, והדבר מושכל שעלינו למלא אחר רצון ה' יתברך, בכל אופן שיזדמן לפנינו, אם בפעולה חומרית או בפעולה רוחנית, היינו להעיר ולהפיח רוח אהבת הארץ בקרב ישראל, ומי מישראל שזיכהו ה' להתיישב שמה ולעשות בה איזה ישוב מדיני, בעבודת האדמה או בחרושת המעשה או במסחר, יהיה יודע שכרוך מצוה ומלוי רצון ה' בזה, ויקווה שכר טוב מאלקי הארץ".

(הסכמה לספר "ילקוט ארץ ישראל", לר' יהודה אידל ציזלינג, וילנא תר"ג)

הגאון רבי יצחק אלחנן ספקטור מקאוונא

"ב"ה יום א' א' דר"ח אדר א', תרנ"א קאוונא.

...מכתבו הגיעני, מה שבקש כבודו הרם ממני לחוות דעתי על דבר ענין היקר של ישוב ארץ ישראל הנני להשיבו, כי כבר ידוע דעתי והסכמתי כי גדולה מאד מצות ישוב ארץ ישראל, וכמו שכתב הרמב"ן על התורה [פרשת אחרי מות בסופה] בשם הספרי על פסוק "וישבתה בה ושמרת לעשות" דשקולה ישיבת ארץ ישראל כנגד כל המצות שבתורה, וכן הוא בתוספתא עיין שם, וכן בכתובות [דף ק"י] וברמב"ם [הלכות מלכים ה', י"ב] מבואר גודל מעלת ישוב ארץ ישראל, וברוך ה' אלוקי ישראל שהחיינו והגיענו לזה כי נתעוררה התנועה בכל עמנו להשתדל בענין הקדוש של ישוב ארץ ישראל, ארץ אבות אבותינו הקדושה ולבנין חרבותיה. ורוב תודות לה' על מה שזכינו בדורנו לראות זה בעינינו. ואין קץ וקצב לשכר היקרים והנכבדים טובי ישראל העוסקים והמסייעים בענין הגדול והקדוש הזה אשר אליו ישאו נפשם כל שלומי אמוני ישראל. וה' יהיה בעזרנו אשר כל הבאים ישתדלו לשמור מצות התלויות בארץ הקודש כדין וכדת ועל פי דרכי התורה והמצוה, ויהיה שכרם בכפלים, ובזכות זה נזכה כולנו יחד לשמוח בשמחת ציון וירושלים ובגאולה שלמה במהרה בימינו אמן סלה. ולאות אמת באתי על החתום, מוקירו ומברכו, יצחק אלחנן החופ"ק הנ"ל".

(מכתב בספר 'שיבת ציון', אברהם יעקב סלוצקי).